

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	24

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	23

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 5: Tahsilat hesabından ödeme hesabına yapılan aktarımlar (TL)	17

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversiteye Ait Taşınmazların Tam ve Doğru Şekilde Kayıtlara Alınmaması
2. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlardan Tahsise Konu Olanlarla İlgili Gerekli Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
3. Hurdaya Ayrılan Kitapların Kayıtlardan Düşülmemesi
4. Üniversitenin Envanter Kayıtlarında Yer Alan Taşıtlar ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Olması
5. Kurumun Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturaya Dayalı Borçlarının Mali Tablolarda Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Banka Hesaplarına Yatan Tutarların Günlük Olarak Muhasebeleştirilmemesi
2. Tek Hazine Kurumlar Hesabı Kapsamındaki Tahsilat ve Ödeme Hesapları Arasında Aktarım Yapılması
3. Tahsisli Taşınmazın Tahsis Koşullarına Uyulmaksızın, Protokol ile Bedelsiz ve İhalesiz Olarak Vakfa Kullandırılması
4. Üniversitenin Taşıtlarına İlişkin Envanter Kayıtları ile Trafik Tescil Kayıtlarının Uyuşmaması
5. Sosyal Tesislere İlişkin Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Bütçeden Karşılanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Anadolu Üniversitesi 7334 sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanunu ile 1958'de Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi olarak kurulmuştur. Anadolu Üniversitesinin teşkilatlanmasına ilişkin hükümler 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun 21'inci maddesi ile düzenlenmiştir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Anadolu Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve

müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 12 fakülte, 3 yüksekokul, 2 enstitü, 2 meslek yüksekokulu ve 26 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	376	115	491
Doçent	183	145	328
Doktor öğretim üyesi	333	134	467
Öğretim görevlisi	443	135	578
Araştırma görevlisi	145	175	320
Toplam	1.480	704	2.184

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	817	740	1557
Sağlık	49	105	154
Avukatlık	4	3	7
Eğitim-öğretim	53	4	57
Teknik	175	159	334
Yardımcı	94	187	281
Din Hizmetleri	1	-	1
Sözleşmeli	-	28	28
İşçi	1121	120	1241
Toplam	2.314	1.346	3.660

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 3.794’tür. Ayrıca Üniversitede 3 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Anadolu Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	1.676.782.178,00	1.546.676.032,35	92
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	275.763.700,00	252.924.206,32	92
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	272.808.041,40	211.541.348,43	78
Cari Transferler	112.316.081,91	111.457.790,83	99
Sermaye Giderleri	113.597.000,00	102.336.414,46	90
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
Toplam	2.451.267.001,31	2.224.935.792,39	91

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.581.846.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 869.421.001,31 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 2.451.267.001,31 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %91'i olan 2.224.935.792,39 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 2.224.935.792,39 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %91'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.676.782.178,00 TL ödeneğin 1.546.676.032,35 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 275.763.700,00 TL ödeneğin 252.924.206,32 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 272.808.041,40 TL ödeneğin 211.541.348,43 TL'si, cari transferlerde 112.316.081,91 TL ödeneğin 111.457.790,83 TL'si, sermaye giderlerinde 113.597.000,00 TL ödeneğin 102.336.414,46 TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı (ERASMUS), Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 47.695.827,06 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	114.192.000,00	146.871.969,75	129
Alınan Bağış ve Yardımlar	1.149.685.000,00	1.974.992.572,75	172
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0
Diğer Gelirler	317.969.000,00	267.936.631,47	84
Toplam	1.581.846.000,00	2.389.801.173,97	151
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	3.505.703,58	-

Net Toplam	1.581.846.000,00	2.386.295.470,39	151
-------------------	-------------------------	-------------------------	------------

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.581.846.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 2.386.295.470,39 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 2.561.408.689,58 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 3.505.703,58 TL ve faaliyet gideri 4.226.068.925,98 TL olan Üniversite, 2023 yılını 1.668.165.939,98 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 2.273.532.731,57 TL, gider toplamı 1.992.470.478,97 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 281.062.252,60 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 10 Nisan 2003 tarih ve 25075 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2003/5390 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Anadolu Teknoloji Araştırma Parkı Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi’nin ortağıdır. Adı geçen Şirket’in kuruluş sermayesi 48.000.000,00 TL olup Üniversitenin %0,00006 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim

Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini

sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli değildir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu idaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 4'ü doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Anadolu Üniversitesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversiteye Ait Taşınmazların Tam ve Doğru Şekilde Kayıtlara Alınmaması

Üniversiteye ait taşınmazlara ilişkin fiili envanterde eksiklikler bulunduğu ve mali tablolarda yer alan taşınmazların değerlendirme çalışmalarının tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde kamu kaynağı olarak sayılan taşınmazların, malî saydamlığı ve hesap verebilirliği sağlayacak şekilde kayıtlara alınması gerekmektedir. Bu itibarla, taşınmazların fiili envanterinin yapılması ve

mevzuata uygun olarak belirlenen değerler üzerinden tam ve doğru şekilde malî tablolara alınması önem arz etmektedir.

Kamu idarelerince yapılacak envanter çalışmaları, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenen kayıt işlemleri çerçevesinde yürütülmektedir. Kayıt işlemleri; taşınmazların fiili envanter ve değerlendirme çalışmalarının tamamlanması ile bu bilgilerin taşınmaz kayıtlarına işlenerek muhasebeleştirilmesini kapsamaktadır.

Taşınmazların kayıtlı değerlerine ilişkin düzenleme ise, bahse konu olan Yönetmelik'in 5'inci maddesinde yer almaktadır. Buna göre; tapuda kayıtlı taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden, bu değerleri belirlenemeyenler veya tapuda kayıtlı olmayanlardan ekonomik değer taşıyan ve kamusal ihtiyaçlarda kullanılanlar ile orta malları ve genel hizmet alanlarının ise iz bedeli ile kayıtlara alınması gerekmektedir.

Fiili envanter ve değerlendirme çalışmaları sonucunda Yönetmelik'te öngörülen form ve cetveller oluşturularak taşınmazlar kayıt altına alınmalıdır. Bu bilgilerin aynı zamanda muhasebe birimine de intikal ettirilerek malî tabloların taşınmazlara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunması sağlanmalıdır.

Yapılan incelemede;

Anadolu Üniversitesine ait toplamda 324 adet taşınmaz olduğu,

88 adet taşınmazın yönetmelik eklerine göre hazırlanan form ve cetvellerde yer almadığı yani fiili envanterinin yapılmadığı,

Mali tablolarda yer alan 236 adet taşınmazın ise maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden değil de emlak vergi değeri üzerinden muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Üniversitenin mülkiyetinde olan bütün taşınmazların fiili envantere eklenmesi, bu taşınmazların muhasebe kayıtlarının yönetmelik hükümleri gereği maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden yapılması, emlak vergisi değeri üzerinden kayıtlı olan taşınmazların kayıt bedellerinin ise yine yönetmelik gereği maliyet bedeli veya rayiç değer ile güncellenerek mali tablolarının taşınmazlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazlardan Tahsise Konu Olanlarla İlgili Gerekli Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Üniversite tarafından diğer kamu idarelerine tahsis edilen arazi ve arsalar ile binalar için gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınmaz tahsisi" başlıklı 47'nci maddesinde, kamu idarelerinin kanunlarında ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebileceği ifade edilmiştir.

Tahsis işleminde taşınmaz mal, kamu hizmetinin ifası amacıyla ilgili idarenin kullanımına bırakıldığından tahsis yapan ve adına tahsis yapılan idarelerin kullandığı kamu kaynağının mülkiyet ve kullanım durumunun tam ve doğru olarak raporlanmasını teminen tahsis işleminin mevzuatta öngörüldüğü şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde tahsis edilen taşınmazların yardımcı hesaplar itibarıyla ilgili varlık hesaplarında izleneceği ifade edilmiş ve kaydın ayrıntısına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 171'inci maddesinde bu hesabın; kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 172'nci maddesinde ise tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin 252 Binalar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 175'inci Maddesinde bu hesabın; kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın İşleyişi" Başlıklı 176'ncı maddesinde ise tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, Yönetmeliğin 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 185'inci maddesi maddesinde bu hesabın; birikmiş

amortismanlar ve değer düşüklüğü karşılığı hesabı, maddi duran varlık bedellerinin yararlanma süresi içinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi ile maddi duran varlıklar için ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarını izlemek için kullanılacağı, “Hesabın İşleyişi” başlıklı maddesinde ise tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince tahsise konu edilen taşınmaz varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan denetimde Üniversite tarafından toplamda 2 adet taşınmazın diğer kamu idarelerine tahsis edildiği halde, 250 Arazi ve Arsalar Hesabında kayıtlı 1.614.640,00 TL tutarındaki varlık ile 252 Binalar Hesabında kayıtlı 152.062,78 TL tutarındaki varlığın söz konusu hesaplardan çıkarılmadığı gibi söz konusu varlıkların 500 Net Değer Hesabında da takibinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Üniversitenin 2023 Mali Yılı Bilançosunda 250 ve 252 No.lu hesaplarda 1.766.702,78 TL tutarda fazlalığa ve 500 Net Değer Hesabında hataya neden olmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Tahsis işlemine konu olmuş Üniversiteye ait taşınmazların mevzuat gereği muhasebe kayıtlarının yapılarak mali tablolarının tahsis edilen taşınmazlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Hurdaya Ayrılan Kitapların Kayıtlardan Düşülmemesi

Anadolu Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından geçmiş yıllarda hurdaya ayrılan kitapların, 255 Demirbaşlar Hesabında takip edilmeye devam edildiği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesi gereğince taşınır mal yönetim hesabında, önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanların gösterilmesi gereklidir. Adı geçen Yönetmelik'in 24'üncü maddesi uyarınca kamu idarelerince devredilen taşınırların çıkışının Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek yapılması gerekir.

Öte yandan hurdaya ayrılan taşınırların Yönetmelik'in 28'inci maddesi hükümleri çerçevesinde Komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için ise Kayıttan Düşme Teklif

ve Onay Tutanağı düzenlenir. Hurdaya ayrılmasına karar verilen taşınırların harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılması gereklidir.

Yapılan incelemede; 2013-2022 yılları arasında hurdaya ayrılmış olan toplam 18.432 adet kitabın 255 Demirbaşlar Hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Hurdaya ayrılan taşınırların, muhasebe kayıtlarında izlenmeye devam edilmesi, Üniversitenin mali tablolarında 255 Demirbaşlar Hesabının fazla görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Üniversitenin Envanter Kayıtlarında Yer Alan Taşıtlar ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Olması

Üniversitenin envanterinde kayıtlı olan taşıtlar ile muhasebe kayıtlarında yer alan kayıtların karşılaştırılması sonucunda envanterde kayıtlı olan bazı taşıtların muhasebe kayıtlarının olmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 254 taşıtlar hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 179'uncu maddesinde, Taşıtlar hesabının, kamu idarelerine ait taşıtların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Yine Yönetmeliğin "Hesabın işleyişi" başlıklı 180'inci maddesinde, edinilen taşıtların muhasebeleştirilmesine ilişkin detaylı düzenlemelere yer verilmiştir.

Yapılan incelemede, Üniversitenin envanterinde 110 adet taşıtların bulunduğu, muhasebe kayıtlarına yansıyan ise 48 adet taşıtların olduğu, dolayısıyla 62 adet taşıtların mali tablolarda yer almadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu 62 adet taşıtların ilişkin olarak, varlıkların maliyet bedelinin 7 sıra no.lu Amortisman ve Tükenme Payları başlıklı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin 6'ncı maddesinde belirlenen bedelin altında kaldığı ve bu sebeple Muhasebe Sisteminde Varlık İşlemleri menüsünden varlık kaydı yapılamadığı ifade edilmektedir.

Her ne kadar İdare tarafından söz konusu taşıtların varlık kaydının yapılamadığı ifade edilmiş olsa da taşıtların oluşturulacak değer tespit komisyonu tarafından belirlenecek bedel üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Üniversitenin envanterinde bulunan taşıtların muhasebe kayıtlarının yapılarak mali tablolarının taşıtlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Kurumun Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturaya Dayalı Borçlarının Mali Tablolarda Yer Almaması

Kurumun Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen ve faturalı alacaklar olarak tabir edilen emekli ikramiyesi, ölüm yardımı, makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan Sosyal Güvenlik Kurumuna borçları olduğu ve bu borçların muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 4'üncü maddesinin birinci, dördüncü ve sekizinci fıkraları gereğince faturalı alacaklar olarak tabir edilen, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 89, Ek 4, Ek 68, ve Ek 71'inci maddelerinde düzenlenen emekli ikramiyesi, emekli/adi malullük/vazife malullüğü aylığı alanların ölümü halinde ödenen ölüm yardımı, emekli veya yetimlerine ödenen makam/temsil/görev tazminatları ve diğer ödemelerden kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gerçekleştirilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yayımlanan 09.12.2013 tarih ve 73616264 sayılı Ek Karşılık Primi ve Faturalı Alacaklara ilişkin Genel Yazı'da; faturalı alacakların Kurumca ilgisine ödendiği tarihte ilgili kamu idarelerine borç tahakkuk ettirilerek Mali Otomasyon Sistemi Projesi ile görüntüleneceği, kamu idarelerince her ay bir önceki aya ait borç olup olmadığının sistem üzerinden sorgulanarak borç bulunması halinde, ödemenin yapıldığı tarihi izleyen iki ay içerisinde anlaşmalı bankalara ödeneceği, süresinde ödenmeyen faturalı alacaklar ile ilgili 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme faizi uygulanacağı belirtilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 288'inci maddesinin birinci fıkrasında; Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının kanuni süresi içinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumun, Mali Otomasyon Sisteminde bulunan verilerine göre 2023 yılı sonu itibarıyla tahakkuk etmiş 6.467.995,29 TL tutarında faturalı Sosyal Güvenlik Kurumu borcu

bulunmaktadır. Ödenmesi gereken bu yükümlülük Kurum tarafından mali tablolara yansıtılmamaktadır.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 25.04.2024 tarih ve 8709 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Banka Hesaplarına Yatan Tutarların Günlük Olarak Muhasebeleştirilmemesi

Üniversitenin banka hesaplarına yatan tutarların aynı gün muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesinde, bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir.

Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik'in "Muhasebe işlemleri" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasında Tek Hazine Kurumlar Hesabı uygulaması kapsamında meydana gelen her türlü nakit hareketine ilişkin muhasebe işlemlerinin kamu idareleri tarafından ilgili muhasebe mevzuatı çerçevesinde nakit hareketinin gerçekleştiği gün sonu itibarıyla yapılacağı belirtilmiştir.

Bunun yanında, söz konusu muhasebe işlemlerinin nasıl yapılacağı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabına İlişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 17'nci, "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 18'inci ve "Hesabın işleyişi" başlıklı 19'uncu maddeleri ile düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat gereği, idarenin banka hesaplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının günlük olarak yapılması gerektiği ve gün sonlarında muhasebe kayıtlarının mevcut durumu gösterecek nitelikte olması gerektiği açıktır.

Yapılan incelemede, Üniversitenin banka hesaplarına ilişkin muhasebe kayıtlarının banka hesaplarındaki hareketleri yansıtmadığı, banka hesaplarına yatırılan tutarların aynı gün içerisinde muhasebe kayıtlarına alınması gerekirken bu kayıtların günlük, birkaç günlük veya haftalık gibi düzensiz aralıklarla yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, gerekli özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, kayıtların mevzuatta öngörüldüğü şekilde yapılmaması banka hesaplarına yatan tutarların kontrolünü zorlaştırmakta ve hatalı kayıtlar yapılması riskini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle banka hesaplarına yatan tutarların günlük olarak muhasebe kayıtlarına alınmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Tek Hazine Kurumlar Hesabı Kapsamındaki Tahsilat ve Ödeme Hesapları Arasında Aktarım Yapılması

Tek hazine kurumlar hesabı kapsamında yer alan ve yalnızca tahsilat işlemleri için kullanılması gereken banka hesabından ödeme hesabına aktarım yapıldığı tespit edilmiştir.

08.08.2018 tarihli ve 17 sayılı Tek Hazine Kurumlar Hesabına Alınacak Kamu İdareleri ve Hesapların Belirlenmesi Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı ve bu kararda değişiklik yapan 09.06.2020 tarihli ve 2649 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilecek mali kaynaklar belirlenmiş olup, söz konusu mali kaynakların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek ve ilgili kamu idarelerine bildirilecek takvim doğrultusunda Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamına alınması hüküm altına alınmıştır.

Tek hazine kurumlar hesabının işleyişine ilişkin usul ve esaslar Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

Kamuya ait mali kaynakların Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, tek bir elden takip edilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla tek hazine kurumlar hesabı uygulamasına geçilmiş ve üniversiteler de bu kapsama dahil edilmiştir.

Anadolu Üniversitesi de nakit varlıklarını söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre yürütmektedir.

Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde göre;

Kurum Tek İdare Ödeme Hesabı, Kamu idarelerinin bütçelerinden yapılan ödemelere yönelik olarak Muhabir Banka nezdinde kamu idareleri adına TL cinsinden açılan ödeme hesapları,

Kurum Tek İdare Tahsilat Hesabı ise Kamu idarelerinin bütçeleri kapsamında yapılan tahsilatlara yönelik olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde kamu idareleri adına TL cinsinden açılan ve Muhabir Bankada ve diğer yurt içi bankalarda kamu idaresince açılmış olan tahsilat alt hesaplarında biriken tutarların bu Yönetmelikte belirtilen saatte aktarıldığı tahsilat hesapları şeklinde tanımlanmıştır.

Yine Yönetmelik'in "Kamu idarelerine ait banka hesapları" başlıklı 12'nci maddesinde kamu idarelerinin ödemeleri için "Kurum Tek İdare Ödeme Hesabı" ve tahsilatları için "Kurum Tek İdare Tahsilat Hesabı"nın kullanılacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, kamu idarelerince tahsilat ve ödeme işlemlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesini teminen yalnızca ilgili işlemleri için kullanılmak üzere, bu hesaplara bağlı olarak çalışacak şekilde alt hesaplar açılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Yönetmelik'in "Banka hesapları" başlıklı 10'uncu maddesinin beşinci fıkrasında "*Ödeme ve tahsilat hesapları arasında hiçbir şekilde aktarım yapılamaz.*" hükmüne yer verilmiştir.

İlgili mevzuat hükümleri incelendiğinde;

Alt tahsilat hesaplarında biriken tutarların günlük olarak Yönetmelikte belirtilen saatte idare adına açılan kurum tek hazine tahsilat hesabına aktarılacağı,

İdarenin tahsilat alt ve kurum tek idare tahsilat hesaplarının yalnızca tahsilat için kullanılacağı,

Tahsilat hesaplarından ödeme veya alt ödeme hesaplarına aktarım yapılamayacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, üniversitenin Kurum tek idare tahsilat hesabı alt hesabından çeşitli tarihlerde Kurum tek idare ödeme hesabı olarak tanımlanmış olan banka hesabına aktarımlar yapıldığı görülmüştür.

İşlem tarih ve tutarlarını gösterir tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 5: Tahsilat hesabından ödeme hesabına yapılan aktarımlar (TL)

Sıra	Tarih	İşlem Tutar	Gönderildiği Hesap
1	10.02.2023	75.000.000,00	Kurum Tek İdare Ödeme hesabı
2	13.03.2023	39.000.000,00	Kurum Tek İdare Ödeme hesabı
3	13.03.2023	35.000.000,00	Kurum Tek İdare Ödeme hesabı
4	31.07.2023	33.000.000,00	Kurum Tek İdare Ödeme hesabı

Kamu idaresi cevabında, yapılan bu aktarımların, sadece maaş ve SGK ödemelerinin zamanında yapılabilmesi için yeterli bakiyenin bulunmaması sebebiyle zaruri olarak gerçekleştirildiği ve tekrar edilmeyeceği ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından işlemin zaruri olarak gerçekleştirildiği ifade edilmiş olsa da yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirildiğinden İdare tarafından yapılan açıklamalar yerinde görülmemiştir.

Sonuç olarak, Tek Hazine Kurumlar Hesabı uygulamasında tahsilat hesapları ile ödeme hesapları arasında aktarım yapılamayacağı Yönetmelik hükümleri gereği mümkün olmadığından söz konusu uygulamaya son verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Tahsisli Taşınmazın Tahsis Koşullarına Uyulmaksızın, Protokol ile Bedelsiz ve İhalesiz Olarak Vakfa Kullandırılması

Üniversiteye tahsis edilmiş olan Eskişehir ili Tepebaşı ilçesi Sazova mahallesinde bulunan 15089 ada 10 parsel numaralı taşınmazın yapılan protokol ile bedelsiz olarak ve ihale yapılmaksızın bir Vakfın kullanımına bırakıldığı ve söz konusu taşınmaz üzerindeki alanların vakıf tarafından işletildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenleneceği ifade edilmiştir.

Bunun yanında Üniversitelerin tasarrufunda bulunan taşınmazların kiralanması ve taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi gibi işlemlere ilişkin düzenlemelere 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda yer verilmiştir.

Bu itibarla, Kamu idarelerinin tasarrufunda olan taşınmazlar üzerinde tesis edilecek işlemin ilgili kanununda düzenlenmiş olması gerektiği, yani yasal dayanağı olmayan herhangi bir işlemin taşınmazlar üzerinde kurulamayacağı anlaşılmaktadır. Üniversitenin tasarrufunda olan taşınmazların özel hukuk kişilerine kullandırılması ancak 2886 sayılı Kanun'un öngördüğü ihale usulleri kullanılarak düzenlenen sözleşme ile mümkündür.

Hazine taşınmazı olan söz konusu parsel 21.12.2017 tarihinde Eskişehir Milli Emlak Müdürlüğü tarafından Üniversiteye "bilim, sanat ve kültür merkezi olarak kullanılmak üzere" 10 yıl süreliğine "ticari amaçla kullanılmaması, üçüncü kişilere ticari ya da gayri ticari amaçla kullandırılmaması/devredilmemesi, tahsisli idarenin ilgili mevzuatları ile belirlenen ve alınması zorunlu olan gelirler olduğunda her ne ad altında olursa olsun herhangi bir ücret alınmaması, tahsisli idare tarafından tahsis amacına uygun kullanım nedeniyle ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması durumunda ise Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67 ve 70'inci maddesine göre işlem yapılması kaydıyla" tahsis edilmiştir.

Taşınmaz 82.792 m2 alandan oluşmaktadır. İçerisinde bilim sanat okulu, türk dünyası müzik aletleri müzesi, bilgi bankası, kafeteryalar, tanıtım mekanları, amfi sahne ve türk bilginlerinin maketlerinden oluşan Selçuklu mimarisinin tanıtıldığı odalar bulunan yaklaşık 5.000 m2 taban alanı ve 15.000 m2 kapalı alana sahip bir yapı yer almaktadır. Bunun yanında otopark alanı ve maketler bulunan bir açık sergi alanı mevcuttur.

Yapılan incelemede, Vakıf ile Üniversite arasında düzenlenen bir protokol ile taşınmazın belirli bölümlerinin bedelsiz olarak ve giderleri(tüm alanlarda yapılacak temizlik, güvenlik peyzaj, bakım onarım giderleri ile elektrik, su, doğalgaz ve internet hizmeti ödemeleri) Üniversite tarafından karşılanmak üzere Vakfa kullandırıldığı ayrıca, Vakfın iktisadi işletmesinin taşınmaz üzerinde bulunan otopark alanı ve maketler bulunan açık sergi alanını işleterek gelir elde ettiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yüksek öğretim kurumlarının dernek ve vakıflara bedelsiz olarak taşınmaz kullandırılmasına imkan veren bir düzenleme yer almamaktadır.

İşlemin dayanağı protokole hukuki dayanak olacak bir düzenleme bulunmadığı gibi Vakıf ve Derneğe tanınan hakkın içeriğini, kapsamını ve sorumluluklarını karşılayan emsal nitelikte bir düzenleme de mevcut değildir.

Yukarıda mevzuat ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere anılan taşınmaz Üniversiteye bilim, sanat ve kültür merkezi olarak kullanılmak üzere tahsis edilmiş bulunmaktadır. Tahsis amacına uygun kullanılması zorunludur. Kendisine tahsisli taşınmazı kullanan Üniversite tarafından, tahsis amacına uygun kullanım esnasında ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması durumunda, 2886 sayılı Kanun ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67 ve 70'inci maddelerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Üniversiteye tahsisli taşınmazın bizzat üniversite tarafından tahsis maçına uygun olarak kullanılması, tahsis amacı doğrultusunda ticari amaca yönelik ünitelerin söz konusu ve zorunlu olması hallerinde 2886 sayılı Kanun ve Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmeliğin 67 ve 70'inci maddelerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Üniversitenin Taşıtlarına İlişkin Envanter Kayıtları ile Trafik Tescil Kayıtlarının Uyuşmaması

Üniversite adına tescil edilmiş taşıtların listesi ile Kurumun taşıtlarına ilişkin envanter kayıtlarının uyuşmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap Verme Sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinde ise;

" (...) Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden

---

doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.”

hükmü yer almaktadır.

Ayrıca Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Sorumluluk” başlıklı 5'inci maddesinde, harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelik'te belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği, Üniversitenin taşınır varlıklarının etkili, ekonomik ve verimli şekilde yönetilmesi açısından; varlıklara ilişkin kayıt ve kontrolün sorumlularca sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi, kayıtlı durum ile fiili durum arasındaki uyumun sağlanması önem arz etmektedir.

Yapılan incelemede, Üniversitenin bedelsiz olarak devrettiği, hurdaya ayırdığı, sattığı veya benzeri yöntemlerle elden çıkardığı 17 adet aracın halen Üniversite adına tescilli olduğu görülmüştür.

Kurumun sahip olduğu taşıtlar diğer tüm taşıtlar gibi tescil edilmekte ve noter kayıtlarında yer almaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları ise sahibi oldukları taşıtları ayrıca envanter kayıtlarında tutmakta ve bu kayıtlar vesilesiyle kontrol ve denetim işlemlerini gerçekleştirmektedirler. Gerek noterlerin gerekse de idarelerin kendi bilgi sistemlerinde taşıtlar kayıt altına alındığından her iki kaydın birbiri ile tutarlı olması gerekmektedir.

Bu itibarla, İdarenin envanterinden çıkarılan taşıtların trafik tescillerinin de kaldırılması gerekmektedir. Söz konusu tescil işlemlerinin takibi ve İdarenin üzerinden kaldırılması muhtemel hukuki ihtilafların önlenmesini de temin edecektir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversitenin envanterinde bulunmayan araçların ilgili mevzuatlarına göre devir ve tescil işlemlerinin yapılması ve idarenin envanter kayıtlarının fiili durumla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Sosyal Tesislere İlişkin Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin Bütçeden Karşılanması

Üniversite sosyal tesislerine ait elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun "Mali kontrole ilişkin hükümler" başlıklı 8'inci maddesinin 7'nci fıkrasında merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

2023-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in "Ortak Hususlar" başlıklı 7'nci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu belirtilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Anadolu Üniversitesi'nde hizmet veren Sosyal Tesis İşletmelerinin elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin bu işletmelerin kendi gelirlerinden karşılanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Devri Yapılan ve Hurdaya Ayrılan Kitapların Kayıtlardan Düşülmemesi	2022	Kısmen Yerine Getirildi	İşlemler henüz tamamlanmadığından bulgu konusu yapılmıştır.
Üniversiteye Ait Taşınmazların İlgili Duran Varlık Hesaplarında İzlenmemesi	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Envanterde yer almayan taşınmazların bulunduğu görülmüştür. Bu husus, Üniversiteye Ait Taşınmazların Tam ve Doğru Olarak Kayıtlara Alınmaması bulgusunda konu edilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ANADOLU ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	24
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	26
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	27
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	27
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	28
6.	DENETİM BULGULARI.....	28
7.	EKLER.....	36

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi
2. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Açık Öğretim Faaliyetleri Kapsamında Oluşan Gelirlerin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Payının Hatalı Hesaplanarak Gönderilmesi
2. Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması ve Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması
3. Açık Öğretim Fakültesi İçin Hazırlanan Basılı Eserlerin Maliyetinin Hesaplanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 07.07.1999 tarih ve 23748 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 21.04.2021 tarih ve 31461 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

İşletmenin faaliyet alanına giren iş ve hizmetler şunlardır:

a) Bilimsel görüş vermek, proje ve rapor hazırlamak; araştırma, uygulama, danışmanlık, eğitim gibi hizmetleri yerine getirmek.

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını gerçekleştirmek.

c) Tasarım, plan, harita, fotoğraf, model deneyleri, bakım, onarım, röleve, restorasyon, peyzaj, deney, analiz, tetkik ve diğer mal ve hizmet üretimleri gibi işleri yapmak.

ç) Eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek.

d) Yurt içindeki ve yurt dışındaki uzaktan öğretim, örgün ve yaygın eğitim-öğretim hizmetlerinin gerektirdiği her türlü basılı malzeme, görsel-ışitsel eğitim materyalleri, bilgisayar ve televizyon-radyo programları, yardımcı ders ve test malzemeleri, deney ve uygulamaya ilişkin her türlü eğitici, öğretici, tanıtıcı malzeme ile kitleri üretmek, çoğaltmak, dağıtmak, satmak, kiralamak, uygulamak ve bunlara ilişkin işleri yürütmek.

e) Bilgisayar ve yazılım hizmetleri, sertifika ve tanıtım programları hazırlamak ve uygulamak; açıköğretim sınavları, kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişilerinin talepleri üzerine yapılan sınav organizasyonları, ölçme ve değerlendirme faaliyetleri ve bunlara ilişkin işleri yapmak.

f) Bilim, kültür ve sanat alanlarında; kongre, konferans, sempozyum, seminer, panel gibi etkinliklere yönelik hizmetler yapmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 20’dir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 2 Şef, 12 memur ve 11 sürekli işçi hizmet vermektedir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 6 uzman ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 2.798.881.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 3.317.567.000,00 TL’ye yükselmiştir.

İşletmenin 2023 yılında 2.165.484.984,40 TL bütçe giderine karşılık 2.423.559.415,48 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 2.273.532.731,57 TL gelir elde edilmiş, 1.992.470.478,97 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 281.062.252,60 TL kârla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Anadolu Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi muhasebe kayıtlarının incelenmesinde bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının muhasebeleştirilmesinde kullanılması gereken 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde, ilgili mevzuatı gereğince hesaplanarak ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılacağı belirtilmiştir. İlgili Yönetmelik’in 472 No.lu hesabın işleyişini açıklayan 343’üncü maddesinde faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının ise dönem sonunda bu hesaba borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Devlet Muhasebesinde karşılık ayırma işlemlerine ilişkin standartları belirleyen 19 No.lu Devlet Muhasebe Standardının 63’üncü maddesinde ise karşılıkların, o anda mevcut en iyi tahmini yansıtmak üzere raporlama tarihinde gözden geçirileceği ve düzeltileceği ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği faaliyet dönemi içerisinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıkları ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede İşletme bünyesinde görev yapan işçiler için ayrılan 14.197.968,89 TL tutarındaki kıdem tazminatı karşılıklarının tamamının 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında takip edildiği 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında ise herhangi bir tutar yer almadığı anlaşılmaktadır.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tespit; kurum tarafından 24.04.2024 tarih ve 5991 ile 5994 sayılı muhasebe işlem fişleri ile düzeltilmiştir.

BULGU 2: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Üniversite tarafından, kullanma ve yararlanma hakkı ve yetkileri veren bazı yazılım, sertifika ve kitap telif alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan gider hesaplarına alınarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının niteliğini açıklayan 222'nci maddesinde; haklar hesabı bedeli karşılığında edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 260 Haklar Hesabının işleyişini açıklayan 223'üncü maddesinde; hakların maliyet bedeli ile bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği, yararlanma süresi belli olanların sürenin bitiminde, yararlanma süresi belli olmayanların 5'inci yılın sonunda bu hesaba alacak, 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç olarak kaydedileceği belirtilmiştir.

Buna göre mali yıl içerisinde elde edilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkilerin 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü tarafından 2023 mali yılı içerisinde gerçekleştirilen 24.839.921 TL tutarındaki telif hakkı

ödemesi ve bilgisayar yazılımı alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmek yerine doğrudan 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında gider olarak izlendiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, 2024 yılında edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile kullanma ve yararlanma hak ve yetkilerinin 260 Haklar Hesabında izlenmeye başlanmış olduğu ifade edilmiştir.

Bilgisayar yazılımı alımlarının muhasebe kayıtlarında doğru olarak görünmesi için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması; mali tablolarda 260 Haklar Hesabının 24.839.921,00 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Açık Öğretim Faaliyetleri Kapsamında Oluşan Gelirlerin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Payının Hatalı Hesaplanarak Gönderilmesi

Açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumlarının döner sermaye işletmelerinin açık öğretim fakültelerine ait alt hesaplarında oluşan gelirlerin münhasıran bu faaliyetlerin gerektirdiği giderlerde kullanılması, bu hesaplarda oluşacak gelir fazlalarının yüzde 80'inin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarılması gerektiği halde, oluşan gelirin bürüt tutarı üzerinden %80'inin yasal kesintiler yapıldıktan sonra Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarıldığı görülmüştür.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun Ek 44 ncü maddesine göre açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumlarının döner sermaye işletmelerinin açık öğretim fakültelerine ait alt hesaplarında oluşan gelirler münhasıran bu faaliyetlerin gerektirdiği giderlerde kullanılır ve bu hesaplarda üçer aylık dönemler itibarıyla oluşacak gelir fazlalarının yüzde 80'i her üç ayda bir izleyen ayın onbeşine kadar Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarılır. Bu hükümden açıkça anlaşılacağı üzere açık öğretim Fakültelerinin gelirlerinin münhasıran açık öğretim faaliyetlerinin gerektirdiği faaliyetlerde kullanılması bu kullanımdan sonra bir gelir fazlası oluşur ise bu tutarın %80'inin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarılması gerekmektedir.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 58. maddesinin (b) bendi gereğince ayrılacak %35 birim payı asgari olup birim faaliyetleri için gerekli mal, hizmet, bakım onarım, kiralama inşaat ve benzer giderlerin olması halinde bu asgari tutarın üzerinde faaliyet gideri yapılması mümkündür. İşte tüm bu giderler yapıldıktan sonra bir gelir fazlası olması halinde ek madde 44 ile belirlenmiş gelir fazlası üzerinden %80 inin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Açıklanan nedenlerle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı muhasebe birimi hesabına aktarılacak tutarın bütüt gelir üzerinden değil açık öğretim fakültelerine ait gelirlerin münhasıran bu faaliyetlerin gerektirdiği giderlerde kullanılmasından sonra kalan gelir fazlası üzerinden hesaplanıp aktarma işleminin yapılması uygun olacaktır.

BULGU 2: Yevmiye İşlemlerinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması ve Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

İşletmenin muhasebe işlemlerinde geriye dönük kayıtların yapıldığı ve 2023 yılına ait yevmiye defterinde toplam 116 adet yevmiye numarasının boş bırakıldığı görülmüştür.

a) Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Yapılması

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yevmiye sistemi muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesine göre; muhasebe işlemleri, yevmiye tarihi ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır. Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında "1" den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir.

Aynı Yönetmelik'in 58'inci maddesinde yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarihi ve müteselsil numara sırasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı defterdir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre, idare tarafından günlük olarak gerçekleştirilen işlemlerin kayda geçirildiği tarih ile hesap dönemi başından yevmiye numaralarının "1" den

başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt yapılmadan muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, bazı kayıtlarda yevmiye numaraları ile yevmiye tarihlerinin uyumlu olmadığı, geriye dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir. Yevmiye numarasına göre küçükten büyüğe sıralı olan bir yevmiye defterinde her bir yevmiye kaydına ait tarih değerinin, kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ilişkin tarih değerlerinden büyük veya ona eşit olması beklenmektedir. Bu şartı sağlamayan yani kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ait tarih değerlerinden küçük olan 3.263 adet yevmiye kaydı bulunmaktadır.

Sonuç olarak; İşletme muhasebe kayıtlarının Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak ve geriye dönük olmaksızın sıralı ve birbirini takip eder şekilde yapılmasının sağlanması gerekmektedir.

b) Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yevmiye defterine kayıtların müteselsil olarak yapılması ve her bir işleme ayrı bir yevmiye numarası verilmesi gerekmektedir.

Yevmiye numaralarının düzenli ve müteselsil olmaması durumunun iki sebeple kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir. Birincisi; sistemin hiçbir müdahale yapılmaksızın kendiliğinden söz konusu boşlukları bırakması durumudur ki, bu durum bilişim sisteminin hatalı kurgulandığını gösterir. İkincisi ise; bilişim sistemin elle müdahaleye açık hale getirilerek yevmiye numaralarında boşluk bırakılması durumudur ki bu husus, muhasebe kayıtlarına geçmişe dönük müdahale riski barındırmaktadır.

Yapılan incelemede, İşletmenin 2023 yılına ait yevmiye defterinde mevzuat hükümlerine uygun olmadığı halde 116 adet yevmiye numarasının boş bırakıldığı tespit edilmiştir.

“Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıştır.”

Sonuç olarak; muhasebe sisteminin yevmiye numaralarının boş kalmasına izin vermeyecek şekilde kurulmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Açık Öğretim Fakültesi İçin Hazırlanan Basılı Eserlerin Maliyetinin Hesaplanmaması

Açık Öğretim fakültesi için hazırlanan kitapların maliyet bedellerinin hesaplanmadığı tespit edilmiştir.

18.06.1983 tarih ve 18081 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Hizmetleri Yayın ve Uygulama Yönetmeliği’nin 9’uncu maddesinde basılı eserin maliyetinin telif hakları, klişe, kâğıt, baskı, cilt masraflarından oluşacağı ve toplam bedelin baskı adedine bölünmesi ile o eserin birim maliyeti belirlenmiş olacağı ifade edilmiştir.

Yönetmeliğin, “Açık Öğretim ve Eğitim İlkelerine Göre Hazırlanmış Basılı Malzemenin Satış Bedeli” başlıklı 12. Maddesinde, satış bedelinin hesaplanan maliyet bedeline % 20 eklenerek bulunacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmeliğin 17’nci maddesinde Üniversite gerekli gördüğünde, Açık Öğretim Fakültesi için hazırlanan basılı eserleri ücreti maliyet değerinden aşağı olmamak koşulu ile Açık Öğretim Fakültesi öğrencileri dışında olup da bunlardan yararlanmak isteyenlere satabileceği; 18’inci maddesinde, Açık Öğretim Fakültesi gerekli gördüğü takdirde, eğitimlerine yardım amacı ile ve Yayın Komisyonu kararıyla, elindeki basılı malzemeleri, Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerine maliyetine veya maliyetinden düşük bir ücretle ya da bedelsiz olarak verebileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğe göre, basılı eserin maliyeti; klişe, kağıt, baskı, cilt masrafları ve telif haklarından oluşmaktadır. Her bir eser için toplam maliyetin baskı adedine bölünmesi ile eserin birim maliyetine ulaşılmaktadır. Hesaplanan birim maliyete %20 eklenerek bulunan bedel ise satış bedelini oluşturmaktadır.

Öte yandan, Yayın Komisyonu kararı ile Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerine, eserleri maliyetine veya maliyetinden düşük bir ücretle verilebileceği düzenlenmiştir. Açık Öğretim Fakültesi öğrencileri dışındakilere ise maliyet bedelinden aşağı olmamak koşulu ile satılabileceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda basılmış kitapların Açık öğretim öğrencilerine maliyet bedelinin altında bile olsa hangi bedel ile verileceğine Üniversite karar verebilmektedir. Ancak, Açık Öğretim öğrencisi olmayanlara, maliyet bedelinin üzerinde belirledikleri bedel ile satılabilecektir.

Yapılan incelemede, satışta 588 adet kitabın bulunduğu ve bu kitapların maliyet bedellerinin hesaplanmadığı görülmüştür.

Bu kitaplar internet sitesi üzerinden herkes tarafından satın alınabilmektedir. Kitapların fiyatları Açık Öğretim Fakültesi öğrencisi olan ile olmayan arasında farklılaştırılmamıştır. Bütün kitapların standart bir bedel ile satıldığı görülmektedir. Kitapların maliyet bedelleri hesaplanmadığı için satış fiyatının maliyet bedeli üzerinde olup olmadığının tespiti yapılamamaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Açık Öğretim için basılan kitapların maliyet bedellerinin belirlenmesi ve kitap satış bedellerinin mevzuatı gereğince tespit edilen maliyet bedelleri dikkate alınarak belirlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Kullanma ve Yararlanma Hakkı Taniyan Bilgisayar Yazılımı Alımlarının Gider Olarak Kaydedilmesi	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Kısmen yerine getirilmiş olup devam eden hususlar için bulgu düzenlenmiştir.